

„Přestěhováním na Žižkov se chceme více přiblížit naší komunitě,“ říká Erik Čipera

30.10.2019

V říjnu se obecně prospěšná společnost Asistence přestěhovala z Jedličkova ústavu na žižkovskou adresu Koněvova 4. Tímto významným krokem se podle ředitele Erika Čipery chtěla dostat do živé čtvrti, ke svým klientům, lidem s postižením, potencionálním asistentům a dobrovolníkům, a zároveň být více zapojena do komunitního života. Asistence své působení již odstartovala otevíracím večírkem a plánuje další akce.

Asistence změnila místo svého působení. Co vás k tomu vedlo?

Změnu našeho působiště jsme zahrnuli do našeho strategického plánu před pěti lety. Asistence vznikla na Vyšehradě pro studenty a absolventy Jedličkova ústavu. Vždy bylo naším cílem lidi zapojovat do komunity v běžném životě a činnostech, zatímco Jedličkův ústav je velkokapacitní specializované zařízení se vším, co to sebou nese. Cítili jsme se tam trochu ztraceni, mnozí lidé měli problém rozlišit, jestli jsme součástí Jedličkova ústavu, nebo samostatná organizace se svými cíli. Proto jsme se rozhodli jít dál, na místo plné života. A to Žižkov, jak právě zjišťujeme, naprosto splňuje.

Jak tuto změnu přijali vaši klienti?

Prvními reakcemi bylo překvapení, proč se stěhujeme z Jedličkova ústavu, kde je vše bezbariérové, uzpůsobené potřebám lidí s postižením. Když ale srovnáme dostupnost z veřejné dopravy, tak tady na Žižkově máme zastávku autobusu 100 metrů od vchodu. Od výtahu z metra Florenc C a B se k nám lidé dostanou nízkopodlažními autobusy, které jezdí co pět, deset minut. Na Vyšehradě jsme to měli 15 minut pěšky na metro Vyšehrad, takže jsme si v tomto směru spíš polepšili.

Jak je na tom Žižkov, co se bezbariérovosti týče?

Zatím jsme ještě nestihli Žižkov pořádně prozkoumat. Kolegyně na elektrickém vozíku využívá cyklostezku, která vede směrem k hlavnímu nádraží. V našem okolí jsou nájezdy na chodníky všude. Jako všichni se těšíme, až budou bezbariérově přístupné i další stanice metra, jako je například Křižíkova, která je od nás tunelem krásných deset minut. Byl jsem překvapený, jak je frekventovaný Žižkovský tunel, určitě tuto spojku víc využijeme. Co se týče dostupnosti hospod, tak tam jako všude bojujeme s jedním dvěma schody ve vchodu, což je celkem velký oříšek a pro vozíčkáře stopka. I my musíme řešit vchod se schodem k nám do prostor Asistence a víme, jak je složité získat všechny potřebné podklady. Projekt, souhlas památkářů, souhlas nájemníků. Chápeme, že se do toho mnoha majitelům domů nechce jít a vnímáme to jako výzvu pro město. Nejde ani tak o finance, jako o administrativní zátěž, která je s tím spojená a kvůli které je jednoduchý nájezd do vchodu poměrně složitou akcí. Možná by s tímto mohly městské části nabídnout majitelům domů nějakou podporu a nemusí se jednat jen o finance.

Asistence ale své služby neposkytuje jen v Koněvově ulici na Žižkově.

Pracujeme hlavně v terénu, naši pracovníci asistují po celé Praze v domácnostech lidí s postižením a na cestách za jejich aktivitami. Sem za námi jezdí lidé s postižením za individuální spoluprací s našimi sociálními pracovníky. Řeší, jak si najít vhodné bydlení, práci, jak rozvíjet své sociální kontakty.

Kolik evidujete klientů v současné době?

Ve službě osobní asistence spolupracujeme se stovkou lidí s postižením, ročně se jedná okolo 35 000 hodin této terénní služby. Často jsou to půlhodinové asistence hlavně ráno, večer nebo o víkendech, kdy někdo potřebuje pomoci s oblékáním, přesunout z lůžka na vozík, nebo umýt. Ve službě sociální rehabilitace je to dalších přibližně sto lidí ročně.

S jakými úskalími se začínající asistent potýká na začátku své práce?

Většina přicházejících nemá žádnou zkušenost s osobní asistencí a reagují na naše opakované výzvy k zapojení se. Je to jejich první vstup do takového tématu. Procházejí si zácvikem, aby si osvojili základní dovednosti – jak překonat obrubník, jak komunikovat s dotyčným člověkem, jak manipulovat se zvedákem. Mají od nás průběžnou podporu a sami pak dovednosti nabydou v průběhu praxe. Máme dvoufázový podrobný zácvik, ve kterém již poznáme, kdo se na tuto práci hodí. Předchází mu i pohovor s vedoucí služby.

Klienti s postižením čtvrtého stupně vyžadují jistě náročnější péči. Starají se o ně zkušenější pracovníci?

Máme klienty ve třetím a čtvrtém stupni závislosti na další osobě. Podpora u každého člověka s postižením je individuální, každý vyžaduje odlišný přístup. Asistentům připravujeme potřebné informace předem. Naši pracovníci jsou otevření a mají jasno v tom, že chtějí pomáhat tomu, kdo pomoc opravdu potřebuje. A také si přivydělávat peníze při studiu.

Jako asistent jste sám začínal. Co bylo pro vás nejtěžší na samotném startu?

Do té doby jsem neměl příležitost se s žádným člověkem s postižením blíže seznámit. Bydlel jsem ale nedaleko Jedličkova ústavu a viděl asistentky a asistenty a řekl si, že bych to mohl zkusit. Samozřejmě jsem nepočítal s tím, co všechno asistování obnáší, ale nejsou to nezvladatelné věci. Vlastně jsem byl velmi překvapený, jak přirozené asistování je. A také tím, co s člověkem asistování dělá, jak ho tato činnost zaměřená na potřeby někoho druhého posouvá. Vedle pomoci lidem, kteří to skutečně potřebují, je mi velkou motivací v práci právě tento osobnostní rozvoj lidí, kteří k nám chodí asistovat. Aktuálně je to 140 asistentek a asistentů a 50 lidí v dobrovolnickém programu. Mnoho studentů vysokých škol, ale i lidí s dalším zaměstnáním. Moc pomáhá i asistování v rozsahu 5 až 10 hodin týdně, což je intenzita, ve které je zapojena většina asistentů.

O problematice financování a pomoci postiženým lidem jste psal ve svém blogu, který už neaktualizujete. Proč?

Odradili mě anonymní diskutéři, kteří házeli špínu na neziskovky a často si vymýšleli nepodložené, ba až lživé fikce ohledně financování, které jsem musel neustále obhajovat. Vlastně se ve většině případů neřešilo samotné téma příspěvku, ale jiné věci. Mnoho lidí nemá rádo neziskové organizace, proto si zde nesmyslně vybíjeli vztek. Navíc mi nebylo příjemné, když tito diskutéři napadali lidi s postižením.

Odkud podle vás pramení antipatie vůči neziskovým organizacím?

To je zřejmě na detailnější analýzu. Částečně jsem ji teď našel v jednom dlouhodobém sociologickém výzkumu srovnávajícím obyvatele zemí EU. Česká republika se ocitá na samém chvostu v hodnotě solidarity, zaměření na potřeby druhých, a naopak v čele zemí s konzervativními hodnotami. Tato kombinace pak přináší nesoulad mezi většinovou společností a těmi, kteří se rozhodli pomáhat. Na opačném kraji této škály pak jsou země jako Švédsko, Německo. Máme se v tomto směru co učit a k nám do Asistence proudí lidé s podobnými hodnotami a není jich málo, což mě naplňuje potřebným nadhledem.

Jaké budou vaše další kroky vaší činnosti na Žižkově?

Příští rok chceme naši činnost prezentovat formou akce ve veřejném prostoru na Žižkově. Máme také v plánu nějak dostat možnost zapojit se při asistování a dobrovolnictví mezi lidi a jednu akci chystáme brzy a její výsledek pustíme ven na začátku příštího roku. Víc bych zatím neprozrazoval, můžete se těšit.

Text a foto Martin Hošna

Erik Čipera (nar. 1973) vystudoval speciální pedagogiku a fotografii. Začínal původně jako dobrovolnický asistent, dnes stojí v čele obecně prospěšné společnosti Asistence, která od roku 1995 pomáhá lidem s tělesným a kombinovaným postižením, aby mohli žít běžným způsobem života ve svém přirozeném prostředí. Kromě služby osobní asistence to je zejména pomoc při hledání a udržení si bydlení a zaměstnání. Inicioval úspěšné kampaně Asistence, o.p.s. za rozpouštění bariér ve veřejné dopravě a za zvýšení příspěvků na péči pro lidi s postižením. Asistence za ně v roce 2007 obdržela Cenu SozialMarie za inovativní a kreativní

činnost a v roce 2011 Cenu Nadace ERSTE za přínos sociální integraci.